

**Звіт про виконання Програми
перспективного розвитку ІДУ НД ЦЗ на 2020–2025 роки
за 2020 рік**

Київ – 2020

Інститут державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту (далі – ІДУ НД ЦЗ), створено відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 5 лютого 2020 р. № 49 «Про утворення Інституту державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту», є галузевим закладом вищої освіти, що здійснює освітню, наукову і науково-технічну діяльність у сфері цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Програма перспективного розвитку ІДУ НД ЦЗ на 2020 - 2025 роки (далі – Програма) ґрунтується на Конституції України, законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність» та розроблена відповідно до Національної доктрини розвитку освіти, затвердженої Указом Президента України від 17 квітня 2002 р. № 347, Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, схваленої Указом Президента України від 25 червня 2013 р. № 344, Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 р. № 1052, інших законодавчих та нормативних актів України й визначає перспективні напрями, а також основні завдання діяльності ІДУ НД ЦЗ на період до 2025 року.

Метою Програми є визначення напрямів та основних заходів перспективного розвитку ІДУ НД ЦЗ як галузевого закладу вищої освіти у сфері цивільного захисту, що відповідає європейським стандартам, а також розвиток наукового, інтелектуального й матеріально-технічного потенціалу Інституту для розв'язання актуальних проблем у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, пожежної і техногенної безпеки.

Програма реалізується шляхом впровадження передбачених заходів відповідними структурними підрозділами ІДУ НД ЦЗ.

До основних напрямів розвитку, реалізація яких сприятиме становленню Інституту як галузевого закладу вищої освіти у сфері цивільного захисту нової формації, відносяться:

1. Розвиток наукової і науково-технічної діяльності з питань організації цивільного захисту.
2. Розвиток наукової і науково-технічної діяльності з питань пожежної та техногенної безпеки, рятувальної справи і гасіння пожеж.
3. Розвиток матеріально-технічної бази, необхідної для проведення наукових досліджень та випробувань, створення науково-технічних розробок.
4. Досягнення рівня освітньої та інноваційної діяльності, що відповідатиме міжнародним стандартам змісту і якості освіти.

5. Оптимізація організаційної структури ІДУ НД ЦЗ, розробка ефективних механізмів і форм управління навчальним закладом на демократичних засадах з урахуванням процесів глобалізації і створення єдиного європейського освітнього простору.

6. Поліпшення якісного складу науково-педагогічних та наукових працівників, підвищення рівня кваліфікації та професійної компетентності викладачів та науковців, збереження кадрового потенціалу ІДУ НД ЦЗ.

7. Активізація наукової і науково-технічної діяльності шляхом мотивації наукового та науково-педагогічного складу до творчої діяльності, координації наукових досліджень, моніторингу результатів наукової, науково-технічної та науково-педагогічної діяльності, участі у пріоритетних напрямках розвитку цивільного захисту, проведення прикладних наукових досліджень, участі у проведенні наукових конференцій, семінарів, нарад, зборів, виставок тощо та впровадження отриманих результатів в освітню та наукову діяльність Інституту.

8. Забезпечення розвитку інфраструктури, удосконалення навчальної та наукової матеріально-технічної бази.

9. Використання передових інтерактивних інформаційних технологій під час навчання та проведення наукових досліджень.

10. Активізація міжнародного співробітництва, поступова інтеграція у світовий освітній та науковий простір.

11. Розвиток пожежно-випробувального полігону.

Ряд заходів вже виконано у 2020 році та відповідну інформацію наведено у таблиці.

Інформація про виконання основних заходів реалізації Програми перспективного розвитку у 2020 році

№ з/п	Зміст заходу	Терміни виконання	Інформація про виконання
3 напрямку розвитку наукової і науково-технічної діяльності з питань організації цивільного захисту:			
1.	розроблення науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення заходів з реалізації державної політики у сфері цивільного захисту	<i>до 2024 р.</i>	<p>Виконується.</p> <p>За НДР «Спроможності ЦЗ» у звітному році проведено дослідження щодо вивчення спроможностей у секторі безпеки і оборони та нормативних, керівних і інформаційних документів щодо визначення основних функціональних спроможностей цивільного захисту та їх особливостей.</p> <p>Проведено огляд спроможностей функціональних та територіальних підсистем ЄДСЦЗ, сил цивільного захисту щодо ефективності та оперативності реагування на прогнозовані надзвичайні ситуації.</p> <p>Систематизовано за функціональним призначенням, визначено та науково обґрунтовано основні базові компоненти та функціональні групи спроможностей.</p> <p>Розпочато роботи щодо розроблення першої редакції проекту структури Каталогу спроможностей цивільного захисту та рекомендацій щодо проведення суб'єктами забезпечення цивільного захисту огляду спроможностей функціональних та територіальних підсистем ЄДСЦЗ, сил і</p>

			засобів
2.	вдосконалення комплексу загальнодержавних заходів захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій	до 2024 р.	Виконується. За НДР «Оповіщення - сигнали» розроблено та погоджено технічне завдання на розроблення ДСТУ, який гармонізований з міжнародним стандартом ISO 22322:2015 Societal security – Emergency management – Guidelines for public warning (Соціальна безпека. Управління у надзвичайних ситуаціях. Методичні рекомендації щодо оповіщення)
3.	розвиток системи технічного регулювання стосовно засобів цивільного захисту. Запровадження процедур оцінки відповідності продукції відповідно до вимог Технічних регламентів	до 2023 р.	Виконується. За замовленням Департаменту запобігання надзвичайним ситуаціям ДСНС України у 2021 році заплановано виконання НДР «Наукове обґрунтування умов виконання обов'язкових вимог до засобів цивільного захисту» («Реалізація ТР»)
4.	розвиток та впровадження нових технологій захисту населення і територій, матеріальних та культурних цінностей від небезпек техногенного і природного характеру, а також таких, що виникають під час ведення воєнних дій або внаслідок цих дій. Удосконалення технологій проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з використанням сучасного високотехнологічного обладнання і спорядження	до 2023 р.	Виконується. За НДР «Протирадіаційні укриття» науково обґрунтовано вимоги до захисних властивостей огорожувальних конструкцій будівель та споруд, що можуть бути пристосовані під протирадіаційні укриття. Розроблено алгоритм визначення та розрахунку коефіцієнта захисту від іонізуючого випромінювання для заглиблених, напівзаглиблених приміщень та приміщень першого поверху будівель та споруд придатних для пристосування під

			<p>захисні споруди.</p> <p>За результатами досліджень розроблено: проект методичних рекомендацій щодо проектування та пристосування інженерних та інших споруд під протирадіаційні укриття; проект методики віднесення існуючих будівель та споруд до споруд подвійного призначення із захисними властивостями протирадіаційних укриттів.</p> <p>Розроблені проекти методичних рекомендацій та методики будуть використовуватись проектними організаціями, органами управління з питань цивільного захисту, державними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування</p>
<p>3 напрямку розвитку наукової і науково-технічної діяльності з питань пожежної та техногенної безпеки, рятувальної справи і гасіння пожеж:</p>			
5.	<p>розроблення нових сучасних зразків протипожежної техніки, пожежно-технічного оснащення та обладнання протипожежного захисту</p>	до 2022 р.	<p>Виконується.</p> <p>Проведено експериментальні дослідження пожежних рукавів для техніки за методами випробувань для перевірки показників якості, що будуть закладені у проект стандарту.</p> <p>Розроблено технічне завдання на розроблення проекту стандарту.</p> <p>Розроблено першу редакцію проекту національного стандарту, яку оприлюднено на офіційному веб-сайті ДП «УкрНДНЦ».</p> <p>За результатами наданих зауважень підготовлено другу (остаточну) редакції</p>

			<p>проекту ДСТУ Протипожежна техніка. Рукави пожежні плоскоскладані для пожежно-рятувальних автомобілів. Загальні вимоги та методи випробувань. Цей стандарт поширюється на напірні пожежні плоскоскладані рукави для пожежно-рятувальних автомобілів та мотопомп і установлює загальні технічні вимоги, методи випробувань, правила і порядок оцінювання їх якості на стадіях розроблення, ставлення на виробництво нової продукції та під час виробництва (постачання рукавів).</p> <p>Стандарт не поширюється на напірні пожежні плоскоскладані рукави, призначені для використання в стаціонарних системах пожежогасіння, напівжорсткі рукави, призначені для використання як у стаціонарних системах пожежогасіння, так і на пожежних автомобілях, а також всмоктувальні пожежні рукави для використання на пожежних автомобілях.</p> <p>Справу проекту ДСТУ направлено на експертизу до Національного органу стандартизації</p>
6.	удосконалення нормативної і випробувальної бази з метою впровадження в Україні європейської пожежної класифікації будівельних виробів та кабельної продукції	до 2022 р.	<p>Виконується.</p> <p>За НДР «Евакуація-групи мобільності» проведено аналіз джерел науково-технічної інформації щодо розрахункових методів руху змішаних людських потоків та методів експериментальних досліджень руху</p>

7.	<p>підвищення якості проведення випробувань: речовин і матеріалів та електротехнічних виробів на пожежну безпеку; будівельних конструкцій та вентиляційних систем на вогнестійкість; технічних засобів протипожежної техніки, первинних засобів пожежогасіння, засобів індивідуального захисту, вогнегасних і вогнезахисних речовин за показниками якості</p>	до 2024 р.	<p>людських потоків</p> <p>Виконується. За НДР «Димогазопроникність» розроблено 2 експериментальні лабораторні стенди для визначення екрануючих властивостей водяних завіс від радіаційного теплового випромінювання, диму та продуктів горіння, на яких було проведено понад 150 експериментальних досліджень. За результатами експериментальних досліджень визначено коефіцієнти екранування від проникнення газоподібного діоксиду вуглецю, оксиду вуглецю та диму для ламінарної суцільноспадаючої водяної завіси та для розпиленої плоскоструменевої водяної завіси</p>
8.	<p>розроблення технічних засобів та способів створення компресійної піни, а також способів її подавання для підвищення ефективності гасіння пожеж</p>	до 2022 р.	<p>Виконується. Проведено роботи щодо виготовлення дослідного зразка установки з отримання компресійної піни. За НДР «Піна-засіб» розроблено програму випробувань з оцінювання відповідності дослідного зразка установки з отримання компресійної піни технічним вимогам та проведено випробування з оцінювання відповідності зразка дослідної установки з отримання компресійної піни на відповідність технічним вимогам. За результатами випробувань проведено коригування конструкторської документації</p>

			<p>на установку та відповідне доопрацювання дослідного зразка установки.</p> <p>Проведено приймальні випробування дослідного зразка установки та підготовлено пропозиції виробникам продукції щодо можливого виробництва установки з отримання компресійної піни.</p> <p>Розроблені конструкторська документація на малогабаритний засіб пожежогасіння та дослідний зразок малогабаритного технічного засобу пожежогасіння компресійною піною пропонується застосовувати аварійно-рятувальними формуваннями Оперативно-рятувальної служби ДСНС України та суб'єктами господарювання</p>
9.	удосконалення пожежної безпеки висотних житлових будинків, зокрема шляхом удосконалення систем протипожежного захисту	до 2024 р.	<p>Виконується.</p> <p>За НДР «Висотні громадські будинки» проведено аналіз статистичних даних про пожежі у будівлях та спорудах, а також нормативної бази щодо проектування систем протипожежного захисту.</p> <p>Обґрунтовано вимоги щодо проектування систем пожежної сигналізації; оповіщення про пожежі; керування евакуацією; пожежогасіння та протидимного захисту.</p> <p>Розроблено пропозиції щодо прийняття міжнародних та європейських нормативних документів на системи протипожежного захисту як національних нормативних документів.</p>

			<p>Розроблено істотні умови та проєкт технічного завдання на розроблення нової редакції державних будівельних норм щодо проєктування систем протипожежного захисту та її проєкт.</p> <p>Обґрунтовано вимоги пожежної безпеки для висотних громадських будинків з умовною висотою від 100 до 150 м в частині забезпечення вогнестійкості несучих конструкцій, обмеження утворення і поширення вогню та диму у будівлі, обмеження поширення вогню на суміжні споруди, евакуації людей, передбачення сучасних систем протипожежного захисту та організацію проведення рятувальних робіт.</p>
<p>З напрямку розвитку матеріально-технічної бази, необхідної для проведення наукових досліджень та випробувань, створення науково-технічних розробок:</p>			
10.	<p>придбання нового сучасного обладнання для запровадження процедури оцінки відповідності продукції відповідно до вимог Технічних регламентів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - для проведення випробувань за національними стандартами, гармонізованими з відповідними європейськими стандартами: речовин і матеріалів на пожежну безпеку, елементів будівельних конструкцій та вентиляційних систем на вогнестійкість; електротехнічних виробів на пожежну безпеку, кабельних ліній та кабельних проходок на вогнестійкість; 	до 2024 р.	<p>Виконується.</p> <p>Придбано випробувальне обладнання на загальну суму 900 тис. грн. (термошафа для випробування одягу; установка для випробування рукавів; установка для випробування будівельних матеріалів)</p>

	<p>автоматичних систем пожежогасіння та їх елементів, вентиляційних пристроїв систем димо- і тепловидалення, вогнегасних речовин, технічних засобів пожежогасіння, пожежно-технічного оснащення та інших видів продукції протипожежного призначення;</p> <p>засобів індивідуального захисту органів дихання (протигазів усіх типів), засобів захисту шкіри (костюмів радіаційного та хімічного захисту усіх видів);</p> <ul style="list-style-type: none"> - для проведення наукових досліджень з основних напрямів наукової діяльності Інституту; - для перевірки фільтровентиляційних установок захисних споруд цивільного захисту 		
<p>3 напрямку досягнення рівня освітньої та інноваційної діяльності, що відповідатиме міжнародним стандартам змісту і якості освіти:</p>			
11.	розширення напрямів освітньої діяльності відповідно до потреб ДСНС України	<i>до 2025 р.</i>	<p>Запроваджено підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти в системі ДСНС України, проведено навчання однієї групи (18 осіб).</p> <p>Розроблено, погоджено з Департаментом запобігання надзвичайним ситуаціям ДСНС та затверджено навчальну програму з підвищення кваліфікації фахівців дослідно-випробувальних лабораторій головних управлінь (управлінь) ДСНС в областях та місті Києві. У 2021 році заплановано навчання 32 осіб</p>

12.	удосконалення навчальних планів із забезпеченням безумовного дотримання державних і галузевих стандартів вищої освіти з урахуванням результатів наукової діяльності науково-педагогічних працівників	<i>до 2022 р.</i>	<p>Оновлено та затверджено у серпні 2020 року на Методичній та Вченій радах Інституту робочі навчальні програми:</p> <ul style="list-style-type: none"> - з питань охорони праці; - II рівня підготовки з надання домедичної допомоги; - функціонального навчання для потреб центральних і місцевих органів виконавчої влади; - підвищення кваліфікації фахівців системи авіаційного пошуку і рятування України з питань цивільного захисту; - короткострокового підвищення кваліфікації з питань цивільного захисту педагогічних працівників навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту
13.	удосконалення методичного забезпечення навчального процесу, підвищення наукоємності та професійного спрямування навчальних дисциплін, сприяння інформатизації та інтенсифікації навчання	<i>до 2022 р.</i>	<p>З урахуванням провадження освітньої діяльності в умовах пандемії оновлено базу навчально-методичних матеріалів і тестових завдань на платформі дистанційного навчання MOODLE. Запроваджено проведення навчання в он-лайн режимі за допомогою додатка для проведення відео конференцій ZOOM. Також, спільно з науково-організаційним відділом проводиться робота щодо коригування тематики науково-дослідних робіт з подальшою перспективою впровадження результатів цих робіт в навчальний процес</p>

14.	використання передових технологій навчання: впровадження єдиної інформаційної системи, використання електронних підручників та дистанційних курсів навчання, забезпечення доступності освітянських та наукових ресурсів для викладачів, співробітників та слухачів за допомогою телекомунікаційних мереж, створення та підтримка позитивного іміджу Інституту у засобах масової інформації	<i>до 2025 р.</i>	<p>Забезпечено роботу та постійне оновлення електронної бібліотеки Інституту. Станом на 21 грудня бібліотечний фонд ІДУ НД ЦЗ складає – 9 294 примірники. Електронна бібліотека має повнотекстові документи у форматі pdf - 755 найменувань.</p> <p>Забезпечено доступ працівників інституту до електронної наукової бази даних Web of Science. Одночасно із використанням платформи дистанційного навчання MOODLE в Інституті на постійній основі використовуються хмарні технології, зокрема продукти Google.</p> <p>Здійснюється висвітлювання заходів Інституту на офіційному веб-сайті ІДУ НД ЦЗ та на офіційних сторінках установи в соціальних мережах Фейсбук та Інстанграм. Забезпечуються розміщення актуальної інформації щодо проведених заходів Інститутом на науково-освітньому порталі ДСНС України</p>
3 напрямку поліпшення якісного складу науково-педагогічних та наукових працівників, підвищення рівня кваліфікації та професійної компетентності викладачів та науковців, збереження кадрового потенціалу ІДУ НД ЦЗ:			
15.	підготовка кадрів вищої кваліфікації.	<i>до 2025 р.</i>	<p>Виконується.</p> <p>У 2020 році успішно захищено 3 докторські та 3 кандидатські дисертації</p>

З напрямку розвитку пожежно-випробувального полігону:			
16.	проведення поточного ремонту покрівлі будівлі "Берлін"	до 2020 р.	Виконано. Проведено капітальний ремонт жолобів системи водовідливу та парапету будівлі підготовки експериментів «Берлін»
17.	проведення косметичного ремонту приміщень, які пошкоджені затіканням води	до 2020 р.	Виконано. Відремонтовано коридори та частину приміщень будівлі "Берлін", які були пошкоджені через затікання води

Заступник начальника Інституту
з наукової роботи

Віктор МИХАЙЛОВ

Богдан Шинчак А

